

Januari 2011

BRUKS.

www.akershembygd.se

anvisningen nr 14

Jubileumsboken

Arbetet med att vår jubileumsbok är inne i sitt slutskede med korrekturläsning med mera. Bokens syfte är att beskriva vår egen, dvs. Åkers hembygdsförenings, historia innan den glöms bort. Boken skall finnas klar till årsmötet den 15 mars så att vi då kan påbörja försäljningen. En bok per medlem/familj kommer att säljas till subventionerat pris. Förutom vid årsmötet så kommer boken att finnas för försäljning på museet samt hos ordförande Pehr Bengtsson och kassören Inger Johansson.

I samband med årsmötet kommer vi att berätta lite mer om boken och arbetet med boken.

Detta är en bok som måste finnas i varje medlems bokhylla!

Arbetsdagar museet

Så har snart ett år gått och det är dags att se om vårt museum igen. Det är inte den lättaste lokal att hålla ren och snygg men att vårt arbete uppskattas hör vi från många besökare. Förutom att ordna med några nya mindre utställningar och arbetet runt dessa så är det uppmärkning av föremål och städning som är de huvudsakliga uppgifterna.

Arbetsdagarna är den 7 och 8 maj mellan klockan 10.00 och 15.00. Lunch serveras för dem som deltar i arbete. Många krafter behövs så välkommen du som kan, kom en dag eller båda dagarna.

Som tack för din insats kommer du få en liten gåva i december, en gåva som räcker hela 2012!

Arbetsdag Stånggångsleden

Även på Stånggångsleden behövs extra arbete. Främst är det röjning, märkning av leden samt spänger som behöver åtgärdas. Röjningsarbetet är omfattande så många krafter behövs. Medtag gärna några egna verktyg som såg för röjning, yxa, hammare.

Arbetsdagar är den 14-15 maj. Vi samlas klockan 10.00 vid starten för Stånggångsleden, dvs. där Hjulhuset vid Göksjön står. Vi håller på som längst till 15.00. Många behövs för att klara jobbet så var inte blyg utan kom! Lunch serveras och till detta behövs hjälp att bära ut förtäring och dryck till de som är ute på spåret och arbetar.

E-postadress

Har du dator och en e-postadress? Kan du tänka dig att få del av den information som styrelsen skickar ut via e-post? Då får du gärna i samband med att du betalar in din medlemsavgift ange din e-postadress. Du kan även anmäla din e-postadress till inger.sjunne@globalnet.net. Genom att skicka ut informationen via e-post spar föreningen en hel del pengar. För dig som inte har någon e-postadress eller inte anmäler någon e-postadress blir det ingen skillnad mot idag. Den information som du får i brevlådan idag kommer du självklart att få även i framtiden.

Åkersbor berättar

Ett besök hos gruvfogden Granberg. (fortsättning från Bruksanvisning nr 13)

År 1920 upphörde brytningen, men därmed är ej sagt att det var slut med järnmalmen härstädes utan det berodde endast därpå att den malm som fanns i Älgsjöbackens gruva bättre passade för de arbeten man då var sysselsatt med nere vid bruket. Sedermera har Älgsjöbackens gruva givit ett mycket gott brytningsresultat, så det har ej funnits någon anledning att återuppta arbetet i Skottvång. Och nu, som kanske de flesta vet, så är ju denna gruva fylld med vatten.

Vid ett besök vid Älgsjöbacken fick jag det stora nöjet att klättra ned i den 108 meter djupa gruvan. Men det ett ganska konditionsprövande arbete att klättra nedför de 28 stegarna och samtidigt hålla i en osande karbidlampa. En del stegar stå precis lodrätt, andra med någon lutning, stegpinnarna äro fuktiga och slippriga av det sipprande vattnet från väggarna; på ett ställe har malmtunnan hoppat ur sin bana och skurit ett djupt hack i ett av stegträden.

Det svaga skenet från karbidlampan förmår endast lysa ett par meter neråt, så man måste röra sej med största försiktighet för att ej råka ut för någon längre obehaglig luftfärd.

De många ortmynningarna synas som stora svarta gap, där de försvinna vågrätt in i berget.

Slutligen befinner jag mig på gruvbotten, luften här nere är rå och kall. I den ort man nu spränger i äro rälsar utlagda för malmvagnarna. Den järnmalm som brytes här nere är en bland de ädlaste i Sverige.

Under 6 timmar om dagen arbeta här nere 4 man, lyssnande till borrhetsens frenetiska hamrande mot bergväggen och sprängskottens öronbedövande buller, samt inandas den minst av allt hälsosamma, råa, stendammfyllda och syrefattiga luften.

Som nummer tre bland gruvorna kommer Bredsjönäs, denna liksom den föregående skall ha börjat att brytas under början av 1700-talet. Det som bröts härstädes blandades med andra malmer, och man fick därigenom en utomordentliga bra material att arbeta. Härutav blev bruket mycket berömt, och man talade om en speciell järnsort benämnd "Åkersjärnet".

När jag gästade gruvfogden frågade jag honom om han ej råkat ut för någon olyckshändelse. På min fråga börjar han berätta en historia om hur han vid ett tillfälle blev hängande med byxorna i en krok under malmtunnan.

"Det var uppe vid Skottvång det hände. Från gruvbotten skulle jag ett stycke upp till en annan ort. Jag åkte med en lastad malmtunna, vid 140 m. djup skulle jag hoppa utav men oturligt nog fastnade ena foten i en kättingkrok som också tog tag i byxan. Där fick jag släpa med fötterna upp och huvudet ned ett 20-tal meter, men så brast plötsligt byxan, och som ett under fick jag i samma ögonblick fatt på en slana som jag kunde klänga mig fast på och hasa mig ned till den plats där jag skulle av."

Om den speciella mineralogien och sådana äventyr som det härovan återgivna, berättar med nöje den gamle silverhåriga gruvfogden vid besöket hos honom.

L. Pettersson.
(Leonard Ulvede)

Artikeln var första gången publicerad i "Åkersbrasan" som var nykterhetslogen Åkers Frihets tidskrift.